

Crònica de les Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Tarragona (12 i 13 de juny de 2009). – Les Jornades de la Secció Filològica a diferents indrets dels territoris de parla catalana són sempre un motiu d'enriquiment, primer per als membres que hi assisteixen i les persones que hi participen i després per a tothom que pot llegir en les Actes les aportacions fetes. Però sens dubte aquestes Jornades a la Universitat Rovira i Virgili mereixen un lloc d'excepció entre les realitzades fins ara, no només per l'enorme interès de les presentacions que s'hi van fer sinó també per la implicació i fins i tot les aportacions de les autoritats: el degà de la Facultat de Lletres, el rector de la Universitat, l'alcalde de Tarragona i el president de la Diputació. De fet, aquests parlaments s'inclouran, excepcionalment, al volum d'actes.

Quant a les aportacions acadèmiques, Joan Cavallé, amb la seua intervenció «Admiració, exotisme i crítica: Tarragona a les literatures», ens va il·lustrar amb referències a diferents autors forans del XIX i el XX que havien ambientat les seues novel·les a la ciutat de Tarragona, alguns dels quals, curiosament, mai no l'havien visitat. Tot seguit, Olga Xirinacs ens va parlar de «L'amor recòndit. Consideracions sobre el llibre de poemes *Tardor*, de Miquel Melendres»; aquesta autora

ens va acostar a aquest poeta, que es declarava hereu de Verdaguer, i ens va descobrir el seu poemari més humà. Tot seguit, Jordi Bertran va fer una síntesi, amb paraules i imatges, de «El cycle festiu a Tarragona», en el qual destaquen les festes de Santa Tecla juntament amb moltes altres que donen contingut a un important element d'integració dels nouvinguts. Van tancar la sessió del 12 de juny Carme Oriol i Josep Maria Pujol, amb la intervenció «L'Arxiu de Folklore de la URV: un espai de recerca i de dinamització del territori», que ens va permetre conèixer un important arxiu accessible parcialment a través d'internet (www.sre.urv.cat/rondcat); cal destacar la quantitat de rondalles aplegades i classificades, d'arreu dels Països Catalans, que han permès fer un índex de rondalles catalanes publicat en forma de llibre en català i també en anglès (en una versió més extensa i adaptada), la qual cosa situa la nostra rondallística en el panorama internacional i aporta un material excel·lent per a col·lectius com el professorat o els contacontes.

La segona sessió es va iniciar amb la intervenció de Miquel Àngel Pradilla i Joaquim Torres, els quals, sota el títol «Aproximació demolingüística al Tarragonès», van presentar les principals dades de coneixement i d'ús lingüístic del Camp de Tarragona, comparades amb les Terres de l'Ebre, l'àrea metropolitana de Barcelona i les generals de Catalunya. Es tracta de dades de 2003 sense ponderar que indiquen que hi ha un descens del coneixement declarat atribuïble a l'increment de la població forana; tanmateix, la llengua d'identificació dels parlants és superior a la llengua inicial, la qual cosa és un indicador de la vitalitat de la llengua; quant als usos en la vida social, a partir de dades observades per Ofercat, es constata que hi ha un increment en el sector públic que equilibra el descens en l'àmbit privat i que el coneixement declarat és major que l'ús efectiu. Tot seguit, Daniel Recasens va parlar «Sobre alguns canvis fonètics del tarragoní de finals del segle xx», en concret la neutralització dels fonemes /b/ i /v/ i la realització de vocal neutra a final de mot en tarragoní; va constatar que hi ha situacions diferents segons els parlars i que les dades que té, d'una banda, permeten posar en dubte hipòtesis anteriors sobre la neutralització de /b/ i /v/ i, d'altra, permeten interpretar les diferents realitzacions de la neutra final de paraula com una tendència a l'harmonia vocàlica que es dona també en certs parlars valencians. Finalment, Magí Sunyer ens va retornar a la literatura, amb la seua presentació «Escriptors del Camp: literatura d'avui en el territori», però des d'una perspectiva més social i reivindicativa: l'activitat literària i editorial de Tarragona és molt intensa i variada (premis, editorials, grups de creació literària, jornades, etc.), però no ho és tant la implicació institucional, que ha experimentat alts i baixos; Sunyer va parlar de «Escriptors del Camp» (www.lletres.tarragona.cat/escriptors.html), una associació que incentiva la relació entre els escriptors de la zona (més de cent amb obra publicada, que viuen o procedeixen del Camp de Tarragona), duu a terme actuacions diverses de promoció i també organitza, juntament amb el departament de Filologia Catalana de la URV, jornades anuals sobre literatura i territori.

Si les intervencions van ser molt informatives, variades i interessants, no ho van ser menys els col·loquis que van seguir les dues sessions, que, malgrat tenir un espai de temps llarg, no van esgotar les preguntes i els comentaris dels participants. Ens hem de felicitar, doncs, per unes Jornades tan riques i participatives i agrair l'esforç als organitzadors, especialment al professor Miquel Àngel Pradilla i al departament de Filologia Catalana de la URV, en la persona de la seua directora Carme Oriol, que també hi va participar com a ponent, a la Universitat Rovira i Virgili i a la ciutat de Tarragona, que tan bé va acollir la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

Maria Josep CUENCA
Universitat de València
Institut d'Estudis Catalans